

Van der Hoeven

De heer **Jansen** (SP): Misschien kan zij dat nog even verduidelijken.

Mevrouw **Spies** (CDA): Ik heb de minister gevraagd om alle juridische ins en outs zichtbaar te maken. Ik loop niet vooruit op keuzes, maar het ligt voor de hand dat bij het toedelen van kosten – daarover nemen wij wat mij betreft later een besluit – gekeken wordt naar de producenten van grijze stroom. Ik wil echter graag een totale, neutrale verkenning van alle juridische ins en outs, zodat de Kamer haar keuze kan maken. Ik veronderstel dat de keuze van de CDA-fractie in de richting zal gaan van de producenten van grijze stroom, maar ik wil dat op basis van een weging van alle voors en tegens kunnen doen.

De **voorzitter**: Nu weten de Kamerleden in ieder geval hoe zij er onderling over denken.

Minister **Van der Hoeven**: Ik had het ook zo begrepen als mevrouw Spies zojuist zei. Ik denk dat dit goed is, want bij het maken van keuzes vragen anderen altijd waarom je die keuze hebt gemaakt. Dan moet je van tevoren het totale pakket in kaart hebben gebracht. Daarin voorziet de motie en dat heb ik toegezegd.

De heer **Zijlstra** (VVD): Ik heb een procedureel punt. Tijdens het betreffende AO, waarbij ik voorzitter was, lag de vraag voor of de ministeriële regeling goedkeuring kon krijgen van de Kamer. Daarbij is procedureel afgesproken dat de tegenstanders van de regeling hier een motie zouden indienen om de regeling tegen te houden. Omdat dit niet is gebeurd en omdat tijdens het AO door een meerderheid aan zetels steun is uitgesproken aan invoering van de ministeriële regeling over congestiemanagement, wil ik voor de Handelingen graag opgenomen hebben dat de minister de politieke steun heeft om dit te doen.

De **voorzitter**: Ik denk dat het correct is dat dit ook in de Handelingen komt.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Over de moties zal vanavond worden gestemd.

De vergadering wordt van 11.25 uur tot 12.15 uur geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 14 april 2009 over **voorwaarden voor steunverlening aan financiële instellingen (in het bijzonder het beloningsbeleid)**.

De **voorzitter**: Er hebben zich vier leden gemeld voor dit debat, die echter niet allemaal het woord zullen voeren. Er is alleen gelegenheid om moties voor te lezen.

De heer **Irrgang** (SP): Voorzitter. Ik heb voor de plaatsvervangend minister van Financiën de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er in de financiële sector nog altijd bonussen worden uitgekeerd ondanks de rol die deze sector heeft gespeeld in het ontstaan van de kredietcrisis;

constaterende dat zelfs door de Staat gesteunde instellingen zoals ING, Fortis en ABN AMRO bonussen uitkeren over 2008, het jaar waarin deze instellingen bij de Staat moesten aankloppen voor hulp;

constaterende dat er recent een Herenakkoord is afgesloten tussen de minister van Financiën en de financiële sector over een zogenaamd "duurzaam en gematigd beloningsbeleid";

constaterende dat deze afspraken minder vergaand zijn dan de minister van Financiën voor ogen had en bovendien geen fundamentele wijziging behelzen van de doorgeslagen bonuscultuur in de financiële sector;

constaterende dat de Adviescommissie Toekomst Banken onlangs voorstellen heeft gedaan mede met betrekking tot beloningen bij banken;

constaterende dat ook deze voorstellen geen fundamentele wijziging behelzen van de doorgeslagen bonuscultuur in de financiële sector;

verzoekt de regering, zo snel mogelijk met wettelijke maatregelen te komen om de doorgeslagen bonuscultuur te beteugelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Irrgang. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 164 (31371).

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Voorzitter. Ik heb een motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat financiële instellingen overeind worden gehouden met miljarden aan belastinggeld;

constaterende dat er bij deze instellingen nog steeds riante salarissen en bonussen worden uitgekeerd;

verzoekt de regering, ervoor te zorgen dat financiële instellingen die worden ondersteund met geld van de Nederlandse belastingbetaler geen enkele bonus meer

De heer Weekers (VVD)

© M. Sablerolle – Gouda

mogen uitkeren, dat de lonen worden bevroren en dat voor het maximale salaris de Balkenendenorm geldt, en om een 100% bonusbelasting te introduceren voor het geval er toch nog variabele beloningen worden uitgekeerd zolang de schuld aan de Staat niet volledig is afgelost,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Tony van Dijck. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 165 (31371).

De heer **Weekers** (VVD): Voorzitter. Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in de financiële sector een veelbelovend "Herenakkoord" is gesloten waarin de sector afspraken heeft gemaakt over gematigde beloningen aan de top en het afzien van bonussen door de top gedurende deze bijzondere financieel-economische crisis;

overwegende dat op sociale partners een beroep is gedaan, gedurende de economische crisis een nullijn aan te houden als het gaat om loonontwikkeling teneinde werkgelegenheid te sparen en de concurrentiekracht van het Nederlandse bedrijfsleven te verbeteren;

van mening dat het in dit licht wenselijk is dat de top van beursgenoteerde bedrijven ook aan zelfreflectie doet als het gaat om de hoogte van zijn eigen beloning ten opzichte van de geleverde prestaties en de balans met de loonontwikkeling van hun werknemers, in het bijzonder vanwege de verlangde nullijn;

verzoekt de regering, een beroep te doen op de captains of industry en de verenigde grote werkgevers om het voorbeeld van de financiële sector te volgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Weekers, De Nerée tot Babberich en Tang. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 166 (31371).

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. Ik zal allereerst de laatste motie behandelen, van de heren Weekers, De Nerée tot Babberich en Tang, waarin de regering wordt verzocht om een beroep te doen op de captains of industry en de verenigde grote werkgevers om het voorbeeld van de financiële sector te volgen in het licht van en tijdens de bijzondere omstandigheden van de economische crisis. Ik zal niet precies ingaan op de analyse, maar een beroep op de captains of industry – en ik begrijp met name die van beursgenoteerde bedrijven – om het matigende karakter van het herenakkoord over te nemen, wil de regering graag doen. Ik kan hier dus kort over zijn: de algemene lijn in deze motie is de lijn van het regeringsbeleid. Gelet op de bijzondere omstandigheden zie ik geen bezwaar tegen een dergelijke oproep. Natuurlijk zal de regering geen wettelijke maatregelen in deze zin nemen, maar zo'n oproep om het met bepaalde beloningen een tandje minder te doen, lijkt mij verstandig in het licht van dit herenakkoord en gelet op de bijzondere omstandigheden en de grote maatschappelijke bezwaren op dit moment.

Met een aantal overwegingen in de motie van de heer Irrgang ben ik het niet helemaal eens, bijvoorbeeld dat er een discrepantie zou zijn tussen herenakkoord en inzet. Inderdaad ging de inzet in de brief over het voorkomen van beloningen, maar na gesprekken met de financiële sector blijkt het categorieën te betreffen die voor een belangrijk deel van het inkomen afhankelijk zijn van provisies, en dat zijn ook variabele beloningen. Een volstrekt verbod van variabele beloningen is onzes inziens dus niet mogelijk. Wettelijke maatregelen in het kader van het herenakkoord zijn dan ook echt niet opportuun. Wij zullen ervoor zorgen, en dit staat ook in het herenakkoord, dat de overheidscommissarissen erop zullen toezien dat de afspraken in de geest van het herenakkoord zullen worden nageleefd en dat er met de variabele beloningen een zeer grote terughoudendheid zal worden betracht. Een volstreekte keiharde, nullijn van variabele beloningen, zonder uitzonderingen, is op dit moment niet mogelijk vanwege allerlei onbedoelde en op dit moment niet te voorziene effecten voor bepaalde groepen. Dit is ook als zodanig opgenomen in de tekst van het herenakkoord. Daarom ontraden wij deze motie.

Ongeveer hetzelfde geldt voor de motie-Tony van Dijck. Daarin staat, zelfs nog wat concreter, aan wat voor wettelijke maatregelen je zou kunnen denken: een maximale salarisnorm van het Balkenendeniveau en een bonusbelasting van 100%. Wij zijn niet voor het toepassen van de Balkenendenorm in dit soort instellingen. Het gaat om banken die nu door bijzondere omstandigheden in overheidshanden zijn gekomen of steun hebben gehad. In principe gaat het dus in beide gevallen om tijdelijke maatregelen. Het gaat niet om

De Jager

publieke instellingen; daarop vinden wij de Balkenende-norm wél van toepassing. Banken moeten internationaal kunnen blijven concurreren, ook als ze door bepaalde omstandigheden al dan niet in overheidshanden zijn terechtgekomen. Het volledig bevriezen van ieders salaris is ook niet verstandig. Het voor 100% wegbelasten van elke vorm van bonus lijkt mij ook niet goed. Ik heb in het kader van de motie van de heer Irrgang aangegeven dat wij de gevolgen daarvan niet kunnen overzien, omdat ook sprake is van variabele beloningen die ook in tijden waarin het wat slechter gaat wellicht toch moeten worden uitgekeerd. Dat zijn overigens niet de beloningen waar de motie van de heer Van Dijck op ziet, want die heeft betrekking op variabele beloningen, waar de meeste maatschappelijke onrust over is ontstaan. Om alle variabele beloningen, ook beloningen waarvoor wellicht toch een goede onderbouwing te geven zou zijn, weg te belasten, gaat mij te ver, afgezien van het feit of je die zaken wel geheel kun wegbelasten, want dat zou ontneming zijn. Wij twijfelen eraan of dat internationaal-rechtelijk mogelijk is. Ik ontraad die motie dus ook.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Het gaat mij vooral om de instellingen die met veel belastinggeld overeind worden gehouden. Als de Staat niet had ingegrepen, als die instellingen die miljarden niet hadden gehad, dan waren zij wellicht omgevallen en dan had niemand meer loon gekregen, dan had niemand meer een bonus gekregen. Als je als overheid bereid bent om miljarden te investeren in een bank om die bank bestaansrecht te geven, dan vind ik dat je ook mag eisen dat er wordt gematigd op de punten die ik zojuist noemde. Dat geeft ook extra druk op het onderstrepen van de tijdelijkheid van de injectie, van die steunoperatie, want hoe korter die duurt, hoe korter de top aan de Balkenendenorm is gehouden en hoe korter de tijd is dat er geen bonussen kunnen worden verstrekt. Die tijdelijkheid is dus belangrijk. Ik begrijp dat de staatssecretaris al die zaken niet in de wet kan zetten, maar hij kan die wel uit-onderhandelen. De Staat heeft ING 22 mld. verstrekt. Dan kun je als overheid stellen dat dit onder een aantal condities gebeurt. De staatssecretaris doet dat echter niet, maar daarom is er zoveel maatschappelijke onrust ontstaan en daarom zitten wij nu met deze motie.

De **voorzitter**: Dat was geen aanvullende vraag, maar een herhaling van het debat. Dat zouden wij niet doen.

Staatssecretaris **De Jager**: Even voor de duidelijkheid, ook richting de heer Irrgang. Ik ben het er volstrekt mee eens dat instellingen die zijn gesteund een andere positie innemen in dit debat dan bijvoorbeeld het algemene bedrijfsleven of niet gesteunde instellingen. Ik ben het er ook mee eens dat er sprake moet zijn van matiging bij de gesteunde instellingen. Daar heeft het kabinet ook op ingezet. Dat staat ook duidelijk in het herenakkoord. Er wordt daarin zelfs gesproken over het betrachten van uiterste terughoudendheid op dat punt. Dit kabinet gaat daar ook op toezien, evenals de commissarissen die namens de overheid deelnemen aan de beraadslagingen in de gesteunde instellingen over het algemene beloningsbeleid. Dat is ook de uitkomst van het herenakkoord. Om daarbovenop nog wettelijke maatregelen te nemen over het nooit uitkeren van bonussen, in welk geval dan ook, zonder dat je precies weet wat de gevolgen daarvan zijn, dat gaat ons te ver. Dat is de

reden waarom ik de motie van de heer Van Dijck en die van de heer Irrgang moet ontraden. Ik wijs er ook nog eens op wat het kabinet al heeft gedaan. Wij hebben al heel veel gedaan. Veel zaken hebben hun beslag gekregen in het herenakkoord. Ook in de brief van 23 maart is aangegeven dat, als een en ander niet tot een wenselijke uitkomst leidt, als het herenakkoord niet wordt nageleefd, het kabinet dan opnieuw zal bezien welke maatregelen worden genomen. Wij houden ons daaraan. Wij hebben vooralsnog geen signalen dat het herenakkoord niet wordt nageleefd. De inkt van dat akkoord is overigens nog niet eens droog. Wij gaan ervan uit dat dit wordt nageleefd. Dat is ook het beste. Wij gaan daarop toezien. Als het akkoord niet wordt nageleefd, dan zal het kabinet bezien of er andere maatregelen mogelijk zijn.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris. Het oordeel over de moties is volstrekt helder. De moties komen op de stemminglijst van vanavond te staan.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 8 april 2009 over **dwang en drang**.

Mevrouw **Van Miltenburg** (VVD): Voorzitter. Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport toezicht houdt op het goed toepassen van dwang- en drangmaatregelen;

overwegende dat er geen goed inzicht is in aard, omvang en duur van de toepassing van dwang- en drangmaatregelen;

van mening dat signalen over misstanden in de ggz door de inspectie niet altijd serieus zijn genomen;

tevens van mening dat de samenleving erop moet kunnen vertrouwen dat de inspectie haar toezichhoudende rol namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport adequaat vervult en dat hierover momenteel twijfel bestaat;

van mening dat die twijfel zo snel mogelijk moet worden weggenomen en het vertrouwen in het toezicht op dwang- en drangmaatregelen moet worden hersteld;

verzoekt de regering:

- sectorbreed te onderzoeken hoe het staat met de omstandigheden waaronder separatie in de ggz wordt toegepast;